

Sygn. akt IVRC 466/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku IV Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie :

Przewodniczący SSR Ewa Szczutowska

Protokolant Anna Szyk-Palczkowska

po rozpoznaniu w dniu 27.07.2016 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy

z powództwa G. P.

przeciwko A. N.

o podwyższenie alimentów

z powództwa A. N.

przeciwko G. P.

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

I. podwyższa alimenty od pozwanego A. N. na rzecz powoda G. P. z kwoty po 500 zł (pięćset złotych) miesięcznie, ustalone ugodą sądową z dnia 03 grudnia 2010r. w sprawie sygn. akt IV RC 608/10 przed Sądem Rejonowym Gdańsk – Południe w Gdańsku do kwoty po 650zł (sześćset pięćdziesiąt złotych) miesięcznie, płatne z góry do 10-ego dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek raty, poczynając od dnia 02 czerwca 2014r.;

II. oddala powództwo G. P. w pozostałym zakresie;

III. oddala powództwo A. N.;

IV. wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności;

V. obciąża pozwanego A. N. kosztami postępowania w postaci jednorazowej opłaty w kwocie 690 zł (sześćset dziewięćdziesiąt złotych), pozostawiając go przy poniesionych kosztach zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV RC 466/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 czerwca 2014 r. małoletni G. P. reprezentowany przez przedstawicielkę ustawową – matkę E. P. wniósł o podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanego A. N. z kwoty 500 zł miesięcznie do kwoty 766 zł miesięcznie płatnych do rąk matki powoda do dnia dziesiątego każdego miesiąca poczynając od 1 lipca 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż wyrokiem z 2010 roku w sprawie IV RC 608/10 zasądzono od pozwanego A. N. na rzecz małoletniego G. P. alimenty w kwocie 500 zł miesięcznie. Powyższa kwota pozwala na pokrycie jedynie w części kosztów utrzymania małoletniego powoda. Strona powodowa wskazała, iż wzrost kosztów utrzymania syna wiąże się z wydatkami ponoszonymi na obiady oraz wizyty u ortodonta. Nadto matka małoletniego posiada problemy zdrowotne, z powodu których musiała zrezygnować na pewien okres z pracy.

(pozew k. 2-3)

Wyrokiem zaocznym z dnia 9 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku zasądził od pozwanego A. N. na rzecz G. P. alimenty w kwocie po 700 zł miesięcznie płatnych z góry do 10 dnia każdego miesiąca do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniego poczynając od dnia 2 czerwca 2014 r. w miejsce alimentów w kwocie 500 zł miesięcznie. W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo.

(wyrok zaoczny – k. 18)

Pozwany w ustawowym terminie złożył sprzeciw od wyroku zaocznego wnosząc o uchylenie punktu pierwszego zaskarżonego wyroku oraz o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu sprzeciwu strona pozwana zakwestionowała fakt, iż miesięczny koszt utrzymania małoletniego wynosi 1312 zł miesięcznie. Pozwany A. N. osiąga wynagrodzenie w wysokości 1.532,62 zł netto, a zatem dochodzona pozwem kwota przekracza jego możliwości zarobkowe. W uzasadnieniu wskazano również, iż pozwany spłaca kredyt oraz posiada debet na rachunku bankowym.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

G. P. urodzony (...) jest synem E. P. i A. N., pochodzącym z ich nieformalnego związku.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 3 grudnia 2010 r. strony zawarły przed Sądem Rejonowym Gdańsk-Południe w Gdańsku ugodę w sprawie IV RC 608/10, na mocy której pozwany A. N. zobowiązał się do podwyższenia alimentów na rzecz małoletniego G. P. z kwoty 100 zł miesięcznie ustalonej ugodą zawartą w dniu 2 lutego 1998 r. w sprawie V RC 750/97 do kwoty 500 zł płatnych z góry do dnia 10 każdego miesiąca z odsetkami ustawowymi w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

(dowód: akta sprawy IV RC 608/10: ugoda k. 18)

W dacie zawierania ugody podwyższającej alimenty G. P. miał 12 lat i uczęszczał do szkoły podstawowej. Powód chorował wówczas na alergię, a koszt jego leczenia wynosił około 80 zł miesięcznie. Nadto raz w miesiącu małoletni odbywał wizytę u ortodonta, której koszt wynosił 40 zł miesięcznie. Całkowity miesięczny koszt utrzymania małoletniego wynosił około 1000 zł miesięcznie.

Matka małoletniego miała wówczas 49 lat. E. P. pracowała w Zarządzie (...) S.A. na stanowisku pracownika do spraw nieruchomości i osiągała wynagrodzenie w wysokości 3572 zł brutto. Poza G. P. posiadała na utrzymaniu syna w wieku 11 lat. E. P. sama ponosiła koszty utrzymania młodszego dziecka. Miesięczny koszt utrzymania mieszkania wynosił około 575 zł.

A. N. w czasie ostatniej konkretyzacji obowiązku alimentacyjnego miał 55 lat i pracował w firmie (...) Sp. z o.o. Z tytułu wykonywanej pracy osiągał on wynagrodzenie w wysokości 1907,95 zł brutto. Pozwany posiadał spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego o powierzchni 43 m², w którym mieszkał sam. Miesięczny koszt utrzymania mieszkania wynosił 700-800 zł.

(dowód: akta sprawy IV RC 608/10: zaświadczenia k. 8-9, protokół rozprawy k. 11-12, 18)

Pozwany A. N. ma obecnie 61 lat, mieszka w wynajętym mieszkaniu. Dotychczasowe mieszkanie należące do pozwanego zostało sprzedane, a uzyskaną z tego tytułu kwotę przeznaczono w większości na pokrycie zaległych

zobowiązań. Pozwany ponosi opłaty z tytułu najmu mieszkania w wysokości około 550 zł miesięcznie oraz dodatkowo koszty opału – 150 zł. Na pozostałe miesięczne wydatki pozwanego składa się: koszt żywienia – 300 zł, odzież – 30 zł, leki – 40-50 zł, żywienie psa – 40 zł, egzekucja komornicza – 850 zł. Nadto pozwany zobowiązany jest do spłaty kredytu w wysokości 100 zł miesięcznie. A. N. jest nadal zatrudniony w firmie (...) Sp. z o.o. na stanowisku kontrolera towarów i osiąga wynagrodzenie w wysokości 1481,12 zł netto. Poza tym pozwany otrzymuje pomoc finansową od rodziny.

(dowód: zaświadczenie k. 78,113, przesłuchanie pozwanego k. 117-118, umowa najmu k. 36,14, dokumenty dostawy k. 39-40, potwierdzenia przelewu (...), odpis PIT za 2014 r. k. 73-47)

E. P. w chwili obecnej ma 55 lat. Matka powoda jest współwłaścicielką mieszkania o powierzchni ok. 62 m², w którym mieszka wraz z powodem oraz drugim synem M. P. (1) w wieku 16 lat. Młodszy syn otrzymuje alimenty od ojca M. P. (2) w wysokości 380 zł miesięcznie. Matka powoda jest nadal zatrudniona na podstawie umowy na czas nieokreślony w Zarządzie (...) S.A. osiągając wynagrodzenie w wysokości 3597 zł netto. E. P. ponosi koszty utrzymania mieszkania w wysokości 700 zł miesięcznie.

(dowód: zeznania E. P. k. 100-101, zaświadczenie k. 90)

G. P. ma obecnie 19 lat i jest uczniem czwartej klasy Technikum (...) Okrętów. Powód nie ma problemów ze zdrowiem. Miesięczny koszt utrzymania powoda wynosi łącznie 1300 zł. Na powyższą kwotę składają się m.in.: koszty dojazdu do szkoły – 45 zł, żywienie – 600 zł, hobby – 100 zł, odzież – 150 zł, mieszkanie – 230 zł, korepetycje – 50 zł, wydatki szkole (składki klasowe, podręczniki) - 80. G. P. ponosi również koszty leczenia aparatem ortodontycznym, tj. 50 zł rocznie z tytułu wizyt kontrolnych.

(dowód: przesłuchanie powoda k. 116-117, zeznania E. P. k. 100-101, zestawienie k. 108-109)

Sąd zważył, co następuje:

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego oraz zasad doświadczenia życiowego. Sąd oparł się na dokumentach urzędowych załączonych do akt sprawy oraz na przedstawionych dokumentach prywatnych. Dowodom w postaci dokumentów urzędowych Sąd dał wiarę co do tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), zaś dokumentom prywatnym wyłącznie co do tego, że osoba podpisana na dokumencie złożyła oświadczenie zawarte w jego treści (art. 245 k.p.c.). Materiał dowodowy obejmujący złożone do akt dokumenty należało uznać za w pełni wiarygodny i dający pełną możliwość czynienia na jego podstawie ustaleń faktycznych. Prawdziwość dokumentów, z których przeprowadzono dowód, nie nasuwała zastrzeżeń i nie była kwestionowana przez strony. W ocenie Sądu dokumenty stanowiły wiarygodne źródło zawartych w nich informacji.

Ustalając stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd oparł się również na dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy o sygn. IV RC 608/10, w szczególności protokołach rozprawy z dnia 15.11.2010 r. i 22.11.2010 r.

Oceniając dowód z przesłuchania pozwanego Sąd uznał, iż brak było podstaw do odmowy przypisania mu waloru wiarygodności. Oświadczenia pozwanego były spójne i korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym, wobec czego stanowiły podstawę ustaleń Sądu. Podobnie należało odnieść się do dowodu z przesłuchania powoda, którym Sąd w całości dał wiarę.

Sąd uwzględnił także zeznania matki powodów w zakresie, w jakim były one spójne, logiczne i znalazły potwierdzenie w innych przeprowadzonych dowodach. Sąd zweryfikował kwotę kosztów utrzymania syna w oparciu o względy doświadczenia życiowego.

Podstawę roszczenia powoda stanowi przepis art. 138 k.r.o., który przewiduje, iż w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Oceniając zasadność roszczenia w

niniejszej sprawie należy odnieść się do treści art. 135 k.r.o., z którego wynika, iż zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Zgodnie z poglądem panującym w doktrynie, aby art. 138 k.r.o. mógł znaleźć zastosowanie nie muszą wystąpić równocześnie zmiany w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego i zmiany w zakresie zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Przez zmianę stosunków należy rozumieć istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami. Oznacza to, iż rozstrzygnięcie o żądaniu zmiany zakresu obowiązku alimentacyjnego wymaga w pierwszej kolejności porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich podwyższeniu. Zatem upływ czasu, jaki nastąpił od daty ostatniego wyroku alimentacyjnego do daty orzekania o podwyższeniu alimentów, sam w sobie nie może jeszcze przemawiać za zasadnością powództwa. Na stronie ciąży wówczas obowiązek wykazania, że zmiany takie nastąpiły stosownie do ogólnej reguły dowodowej wynikającej z art. 6 k.c.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało częściowo na uwzględnienie.

Nie pozostawia wątpliwości, iż wraz z upływem czasu, rozpoczęciem nauki w szkole średniej oraz ogólnym wzrostem cen wzrosły także potrzeby materialne dziecka, w zakresie wskazanym w ustalonym stanie faktycznym. Od ustalenia renty alimentacyjnej w kwocie po 500 zł miesięcznie na małoletniego powoda do czasu wydania orzeczenia o podwyższeniu alimentów upłynęło 6 lat. We wskazanym okresie zarobki obojga rodziców nie zmieniły się znacząco.

Niezależnie od powyższego podkreślić jednak należy, że górna granica zakresu obowiązku alimentacyjnego wyznaczana jest przez możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Należy zaznaczyć, iż zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., przez ustawowe określenie - możliwości zarobkowe i majątkowe, rozumie się nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i te dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

W 2010 roku pozwany uzyskiwał wynagrodzenie w wysokości 1907,95 zł netto, obecnie zaś w wysokości 1481,12 zł netto. Z powyższego wynika zatem, że w porównaniu ze stanem w dacie ostatniej konkretyzacji alimentów nastąpiło nieznaczne obniżenie wynagrodzenia pozwanego. Wskazać należy, że pozwany A. N. jest zobowiązany w pierwszej kolejności zapewnić dzieciom byt podstawowy, a dopiero później, gdyby pozwalały na to jego możliwości zarobkowe i majątkowe, należałoby ocenić czy jest on w stanie ponieść inne koszty związane z wychowaniem dziecka.

W ocenie Sądu możliwości zarobkowe pozwanego nie pozwalają mu na zaspokojenie roszczeń powoda w wysokości dochodzonej pozwem. Mając na względzie realia rynku pracy oraz predyspozycje pozwanego, nie można oczekiwać, iż zwiększy on swoje możliwości zarobkowe. Wskazać tu należy, że pozwany musi mieć zaspokojone potrzeby życiowe na co najmniej podstawowym poziomie, w związku z tym nie stać go na opłacenie alimentów w kwocie dochodzonej pozwem.

Jednocześnie odnosząc się do zestawienia kosztów utrzymania G. P. przedłożonego przez stronę powodową, przyjmując należy, iż część wydatków składających się na łączny koszt utrzymania została wygórowana.

W świetle całokształtu okoliczności niniejszej sprawy Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia powództwa w całości i podwyższenia alimentów na rzecz powoda do kwoty po 766 zł miesięcznie. Zestawiając przedstawione wyżej usprawiedliwione potrzeby G. P. z możliwościami majątkowymi i zarobkowymi obojga rodziców Sąd doszedł do przekonania, że w aktualnym stanie faktycznym obowiązek alimentacyjny pozwanego wobec syna powinien kształtować się na poziomie 650 zł miesięcznie. Sąd miał na względzie wzrost potrzeb powoda oraz podobny poziom wynagrodzenia pozwanego, które ten może przeznaczyć na utrzymanie dziecka. Wskazana wyżej kwota będzie zatem adekwatna do usprawiedliwionych potrzeb powoda oraz możliwości zarobkowych pozwanego.

Nie można pominąć faktu, że matka powoda w równym stopniu zobowiązana jest do utrzymywania i wychowywania syna. E. P. osiąga znacznie wyższe wynagrodzenie od pozwanego, posiada własne mieszkanie i nie ma zobowiązań finansowych. Należy jednak mieć na uwadze, iż ciąży na niej w znacznej części obowiązek wychowania i utrzymania dwójki dzieci.

Stąd też na zasadzie art. 138 k.r.o. w zw. z art. 135 § 1 k.r.o. orzeczono jak w pkt 1 sentencji, oddalając powództwo w pozostałym zakresie na podstawie art. 138 k.r.o. w zw. z art. 135 § 1 k.r.o. a contrario.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w myśl zasady odpowiedzialności za wynik procesu, stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. oraz art. 100 k.p.c., z którego wynika, iż w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Mając na uwadze powyższe, pozwany został obciążony kosztami postępowania w postaci jednorazowej opłaty w kwocie 690 zł. Z uwagi na wynik procesu Sąd pozostawił pozwanego przy poniesionych przez niego kosztach zastępstwa procesowego.

Stosownie do regulacji art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. wyrokowi w części zasądzającej alimenty nadano rygor natychmiastowej wykonalności.